Interreg
Alpine Space
Co-funded by the European Union
DIVERSE

DIVERSE NEWS

IZ PROJEKTA INTERREG OBMOČJE ALP

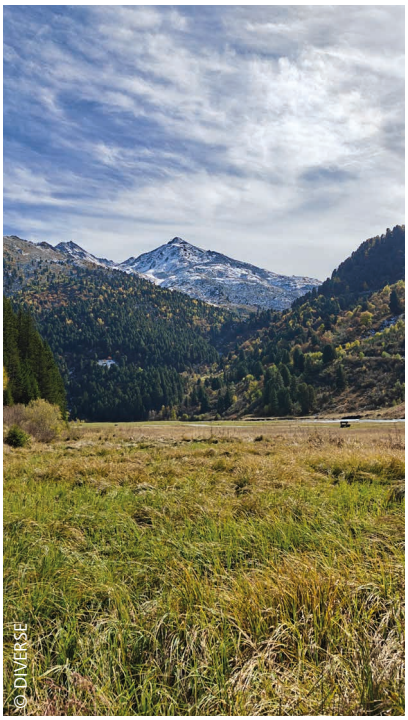
NOVEMBER 2026 Št. 2 Vključevanje ohranjanja biotske raznovrstnosti v proizvodnjo bioenergije

Pred vami je 4. novičnik

Cristina Cavicchioli - Lead Partner / RSE - Ricerca sul Sistema Energetico, Italija

Projekt DIVERSE je v zreli fazi. Partnerji so zaključili preizkušanje orodij za odprti dialog in ovrednotili rezultate. Strokovna srečanja za izmenjavo znanja, pridobljene izkušnje in napredek pri pripravi Alpskih razvojnih smernic predstavljamo tudi v novem videu in spletnem izobraževanju o trajnostni bioenergiji in biotski raznovrstnosti.

Rezultati strokovnih srečanj za izmenjavo znanja

Jasna Mozina / Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, Slovenija

Cilj srečanj za odprto izmenjavo znanja (OKB), pomembnega dela vrednotenja pilotnih aktivnosti DIVERSE, je bil prepoznati in obravnavati skupne izzive, vrzeli, neuspehe ter ključne izkušnje fokusnih laboratorijev.

Na partnerskem srečanju v Torinu aprila 2026 so strokovnjaki na treh srečanjih OKB izmenjali povratne informacije in izkušnje o izvajanju ter rezultatih fokusnih laboratorijev. Vsako srečanje je obravnavalo tudi temo ene od treh tematskih delovnih skupin.

Na podlagi srečanj OKB, samoocen in pregledov zunanjih strokovnjakov so vodje fokusnih laboratorijev načrtovali prilagoditve pilotnih rezultatov in predlagali prispevke k Alpskim razvojnim smernicam.

Čeprav so bili nekateri cilji glede na časovne omejitve preveč ambiciozni ali so naleteli na posebne ovire, sta izvajanje in vrednotenje prinesla dragocene rezultate.

Rezultati in zaključki fokusnih laboratorijev

Petra Kurinčič / RRA LUR – Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije, Slovenija

Fokusni laboratoriji DIVERSE so v alpskem prostoru povezali deležnike pri iskanju poti, kako lahko proizvodnja bioenergije podpira ohranjanje biotske raznovrstnosti. V osmih laboratorijih v sedmih regijah so preizkušali praktične rešitve, krepili sodelovanje in dobili izkušnje za trajnostno rabo biomase.

Od dialoga do praktičnih rešitev

Ali lahko proizvodnja bioenergije in ohranjanje biotske raznovrstnosti potekata z roko v roki? To vprašanje je vodilo fokusne laboratorije DIVERSE v petih alpskih državah. S pristopom odprtega dialoga so deležniki iz gozdarstva, kmetijstva, bioenergije, varstva narave, raziskovanja, gospodarstva in javne uprave iskali poti do trajnostne rabe biomase. Sodelovanje je zajelo osem fokusnih laboratorijev, 33 srečanj, 284 različnih organizacij deležnikov in 503 zabeležene udeležbe. Tri tematske delovne skupine so omogočale izmenjavo o načrtovanju, praksah upravljanja in krožnih poslovnih modelih.

Različne regije, skupni izzivi

Fokusni laboratoriji so obravnavali dve vrednostni verigi: gozdno biomaso ter ostanke iz kmetijstva in kmetijsko-živilskega sektorja. Kljub različnim razmeram so se pokazali skupni izzivi.

Gozdarski piloti v Italiji, Franciji in Avstriji so preučevali trajnostno sečnjo, gozdno biotsko raznovrstnost, lokalne dobavne verige lesa in decentralizirane energetske sisteme. Kmetijski piloti v Italiji, Sloveniji in Nemčiji so obravnavali bioplin, ravnanje z digestatom, ostanke biomase in krožne pristope. Na Ljubljanskem barju so preučevali energetsko rabo pozno košene trave z zavarovanih mokrišč ob spoštovanju naravovarstvenih ciljev, logističnih omejitev, izvedljivosti in možnosti sodelovanja.

Ključne ugotovitve: več kot tehnične rešitve

Izoblikovala so se tri povezana področja. Prvič, potrebno je boljše povezovanje politik biotske raznovrstnosti in bioenergije. Razdrobljena zakonodaja, nejasna razvrstitev biomase in zapleteni postopki ovirajo pobude. Potrebne so jasnejše smernice, usklajene politike in podpora lokalnim akterjem.

Drugič, trajnostno upravljanje biomase mora upoštevati ekološke razmere. Odgovorna sečnja, varstvo tal, spremljanje biotske raznovrstnosti, primerne tehnologije in kaskadna raba virov so pomembni varovalni ukrepi. Poleg razpoložljivosti biomase so pomembni njen izvor, vplivi na okolje in dolgoročna trajnost.

Tretjič, ključni so ekonomsko vzdržni, lokalno prilagojeni poslovni modeli. Kratke dobavne verige, sodelovanje, skupna infrastruktura in energetske skupnosti lahko povežejo obnovljive vire energije z regionalnim razvojem. Ovire ostajajo naložbeni stroški, negotovi trgi in omejene finančne spodbude.

Sodelovanje kot pogoj za izvajanje

Tehnična izvedljivost sama ne zagotavlja uspeha. Potrebni so zaupanje deležnikov, jasne odgovornosti, ekonomska vzdržnost in podporno upravljanje. Fokusni laboratoriji so pokazali vrednost skupnega dialoga različnih interesov, zgodnjega vključevanja, preglednosti in odločanja na podlagi dokazov. Odgovori na 76 vprašalnikov po srečanjih so potrdili pomen praktičnih primerov in izmenjave znanja.

Od fokusnih laboratorijev do Alpskih razvojnih smernic

Rezultati povezujejo regionalne izkušnje, strokovno vrednotenje in primerjalno analizo. Prispevali so k osnutku Alpskih razvojnih smernic z opredelitvijo ovir, spodbujevalnih dejavnikov in možnih rešitev. Enotnega modela ni: pristope je treba prilagoditi lokalnim ekosistemom, virom biomase, predpisom in gospodarskim razmeram.

V WP3 bodo partnerji skupaj oblikovali Alpske razvojne smernice ter ugotovitve WP2 prenesli v priporočila za politike in praktične napotke za alpske nosilce odločanja in akterje bioenergije.

Osnutek Alpskih razvojnih smernic DIVERSE

Nina Bisko & Markus Baumann / 4WARDENERGY, Avstrija

Kako lahko alpske regije ostanke biomase pretvorijo v energijo in hkrati ohranjajo biotsko raznovrstnost? Alpske razvojne smernice, ki jih skupaj oblikujejo partnerji DIVERSE, bodo ponudile odgovore oblikovalcem politik in izvajalcem. Priprava osnutka že poteka.

Alpske razvojne smernice DIVERSE so eden glavnih rezultatov projekta. Opredelile bodo poti za trajnostno energetsko rabo gozdnih in kmetijskih ostankov ob ohranjanju narave in podpori energetskemu prehodu.

Smernice nastajajo v sodelovanju vseh partnerjev. Temeljijo na rezultatih osmih fokusnih laboratorijev (glej stran 2) in izzivih, prepoznanih na pilotnih območjih. Ožja skupina je na tej podlagi pripravila prva priporočila, ki povezujejo regionalne izkušnje z evropskimi predpisi, kot je Direktiva o obnovljivih virih energije.

Osnutek obravnava prednostno rabo ostankov biomase, varstvo biotske raznovrstnosti in preprečevanje prenosa okoljskih pritiskov med regijami. Priporočila so razdeljena na tri področja:

(1) politični in zakonodajni okviri, (2) trajnostne prakse upravljanja gozdnih in kmetijskih ostankov ter (3) poslovni modeli za krožne energetske skupnosti in vrednostne verige.

Namenjena so institucijam EU, EUSALP ter nacionalnim, regionalnim in lokalnim oblastem. Nagovarjajo tudi akterje vzdolž celotne vrednostne verige, od lastnikov gozdov in kmetov do upravljavcev energetskih naprav, energetskih skupnosti, svetovalnih služb in nevladnih organizacij.

Naslednji korak bo skupno srečanje partnerjev v Chambéryju, kjer bodo z združenim znanjem in izkušnjami nadaljevali oblikovanje smernic, ki bodo uporabne v celotnem alpskem prostoru.

Osnutek Alpskih razvojnih smernic projekta

Eleonora Zerbi / ITALCAM, Nemčija

Spoznajte skupna izobraževanja projekta DIVERSE! Odkrijte trajnostne poti bioenergije ob ohranjanju biotske raznovrstnosti: gozdno biomaso s prof. Adamom Clarkom z Univerze v Gradcu (Avstrija) ter kmetijske in kmetijsko-živilske ostanke s prof. Ilario Re.

Posnetka predstavljata praktične izkušnje, ključne ugotovitve in pristope za izboljšanje vrednostnih verig bioenergije v Alpah.

LINK: www.alpine-space.eu/project/diverse

Naslednji koraki projekta DIVERSE: Alpske razvojne smernice, prenos rezultatov in priporočila za politike

Cristina Cavicchioli / RSE – Inštitut za raziskave energetskih sistemov, Italija

Projekt DIVERSE bo pripravil osrednji rezultat: Alpske razvojne smernice, ki bodo korak za korakom povezale ohranjanje biotske raznovrstnosti s trajnostno proizvodnjo energije iz biomase.

Priporočila za oblikovanje politik in srečanja za prenos rezultatov bodo deležnikom fokusnih laboratorijev pomagala pri pripravi regionalnih in notranjih strategij za naravi prijazno proizvodnjo bioenergije.

Splošni kontakt in dodatne informacije

Vodja projekta DIVERSE:

RSE - Inštitut za raziskave energetskih sistemov
Kontaktna oseba: Cristina Cavicchioli
E-pošta Cristina.cavicchioli@rse-web.it
www.rse-web.it

Nacionalni kontaktni partner Slovenija:

RRA LUR
Kontaktna oseba: Petra Kurinčič
E-pošta: petra.kurincic@rralur.si
https://rralur.si

Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje
Kontaktna oseba: Jasna Možina
E-pošta: jasna.mozina@ljubljanskobarje.si
www.ljubljanskobarje.si/javni-zavod

Dodatne informacije o projektu najdete na:

www.alpine-space.eu/project/diverse

NASLEDNJA ŠTEVILKA **DIVERSE NOVIČNIKA** BO NA VOLJO **APRILA 2027**!

DIVERSE Partnerji projekta

Interreg Alpine Space
Co-funded by the European Union

Financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja/avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije. Za vsebino ne odgovarjata Evropska unija ali Interreg Območje Alp.